

GRUPA KAPITAŁOWA
IDM Spółka Akcyjna w upadłości układowej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Kraków 23 kwietnia 2018 roku

Wybrane dane finansowe w przeliczeniu na EUR	5
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	10
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	11
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	13
Czas trwania grupy kapitałowej	15
Okresy prezentowane	16
Zarząd	16
Rada Nadzorcza	16
Biegli rewidenci	16
Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej	17
Spółki zależne i stowarzyszone	17
Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	19
Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	19
Profesjonalny osąd	19
Niepewność szacunków i założeń	19
Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	21
Oświadczenie o zgodności	21
Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	21
Korekta błędu	21
Zmiana szacunków	21
Istotne zasady rachunkowości	21
Zasady konsolidacji	21
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	22
Udziały we wspólnych działaniach	23
Wycena do wartości godziwej	24
Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	24
Rzeczowe aktywa trwałe	25
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	26
Nieruchomości inwestycyjne	26
Aktywa niematerialne	26
Wartość firmy	27
Leasing	27
Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	28
Koszty finansowania zewnętrznego	28
Aktywa finansowe	28
Utrata wartości aktywów finansowych	30
Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	30
Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	30
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31
Wbudowane instrumenty pochodne	31
Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	31
Zabezpieczenie wartości godziwej	32
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	32

Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym	33
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	33
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	34
Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	34
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	34
Rezerwy	35
Świadczenia pracownicze	35
Przychody	35
Sprzedaż towarów i produktów	35
Świadczenie usług	35
Odsetki	35
Dywidendy	36
Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)	36
Podatki	36
Podatek bieżący	36
Podatek odroczony	36
Podatek od towarów i usług	37
Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych	37
Zysk netto na akcję	37
Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	37
Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	38
Wdrożenie MSSF 15	38
Wdrożenie MSSF 9	39
Wdrożenie MSSF 16	39
Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji	40
1. Segmenty operacyjne	41
2. Przychody i koszty	41
2.1. Pozostałe przychody z działalności podstawowej	41
2.2. Koszty działalności podstawowej	41
2.3. Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	41
2.4. Pozostałe przychody operacyjne	42
2.5. Pozostałe koszty operacyjne	42
2.6. Przychody finansowe	42
2.7. Koszty finansowe	43
3. Składniki innych całkowitych dochodów	43
4. Podatek dochodowy	43
5. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	44
6. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	45
7. Zysk przypadający na jedną akcję	45
8. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	46
9. Aktywa i zobowiązania	46
9.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	46
9.2. Należności krótkoterminowe	47
9.3. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	48
9.4. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	48
9.5. Nieruchomości inwestycyjne	48

9.6.	Aktywa niematerialne	49
9.7.	Rzeczowe aktywa trwałe	49
9.8.	Zobowiązania krótkoterminowe	49
9.9.	Pozostałe pasywa	50
9.10.	Rezerwy	50
9.11.	Kapitał zakładowy	50
9.12.	Akcje własne	51
10.	Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących	51
11.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności	51
11.1.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	51
11.2.	Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach	52
12.	Udział we wspólnym działaniu	52
13.	Zobowiązania inwestycyjne	52
14.	Zobowiązania warunkowe	52
14.1.	Sprawy sądowe	52
14.2.	Rozliczenia podatkowe	52
15.	Informacje o podmiotach powiązanych	53
15.1.	Wspólne działania	53
15.2.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	53
15.3.	Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	53
15.4.	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	53
15.5.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	53
16.	Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	54
17.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	54
18.	Instrumenty finansowe	54
19.	Zarządzanie kapitałem	55
20.	Struktura zatrudnienia	56
21.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	56

Wybrane dane finansowe w przeliczeniu na EUR

Średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro w okresach objętych sprawozdaniem finansowym, ustalone są przez Narodowy Bank Polski. Ogłoszone przez Narodowy Bank Polski średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR w okresach objętych historycznymi danymi finansowymi kształtowały się następująco:

Rok obrotowy	średni kurs w okresie*	Kurs na ostatni dzień okresu
2017	4,2447	4,1709
2016	4,3757	4,4240

**) średnia kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie*

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów bilansu przeliczono według kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla EUR obowiązujących na ostatni dzień okresu.

Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla EUR obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie sprawozdawczym.

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych z prezentowanego sprawozdania finansowego oraz danych porównywalnych, przeliczonych na EUR

		w tys. zł	w tys. zł	w tys. EUR	w tys. EUR
		01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
		badane	badane	badane	badane
1	Przychody z działalności podstawowej	1 119	1 623	268	367
2	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 626	2 289	869	517
3	Zysk (strata) brutto	-7 136	1 983	-1 711	448
4	Zysk (strata) netto	-7 411	2 195	-1 777	496
5	Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-7 605	2 195	-1 823	496
6	Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	194	0	47	0
7	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 323	3 310	317	748
8	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	3 321	684	796	155
9	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-6 017	-2 562	-1 443	-579
10	Przepływy pieniężne netto razem	-1 373	1 432	-329	324
11	Zysk (strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	-7 605	2 195	-1 823	496
12	Średnia ważona liczba akcji w szt.	3 306 389	3 306 389	3 306 389	3 306 389
13	Zysk (strata) netto na 1 akcję zwykłą (w zł i EUR)	-2,30	0,66	-0,55	0,15
14	Rozwodniona liczba akcji w szt.	3 306 389	3 306 389	3 306 389	3 306 389
15	Rozwodniony zysk (strata) netto na 1 akcję zwykłą	-2,30	0,66	-0,55	0,15
19	Aktywa razem	26 931	50 961	6 345	11 646

GRUPA KAPITAŁOWA IDM S.A. w upadłości układowej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

20	Zobowiązania krótkoterminowe	70 009	75 151	16 493	17 175
22	Zobowiązania długoterminowe	0	5 951	0	1 360
23	Rezerwy na zobowiązania	8 186	13 110	1 929	2 996
24	Kapitał własny	-60 890	-43 512	-14 345	-9 944
25	Kapitał zakładowy	165	165	39	38
26	Liczba akcji w szt.	3 306 389	3 306 389	3 306 389	3 306 389
27	Wartość księgowa na 1 akcję (w zł i EUR)	-18,42	-13,16	-4,34	-3,01
28	Rozwodniona liczba akcji w szt. **	3 306 389	3 306 389	3 306 389	3 306 389
29	Rozwodniona wartość księgowa na 1 akcję (w zł i EUR)	-18,42	-13,16	-4,34	-3,01

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

		Nota	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
			badane	badane
I.	Przychody z działalności podstawowej w tym:		1 119	1 623
1.	Przychody z działalności maklerskiej		0	
2.	Pozostałe przychody z działalności podstawowej	2.1	1 119	1 623
3.	Zmiana stanu produktów (zwiększenia +/ zmniejszenia -)			
II.	Koszty działalności podstawowej	2.2	3 799	3 536
III.	Wynik z działalności podstawowej (I-II)		-2 680	-1 913
IV.	Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	2.3	0	-1 459
V.	Wynik z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności		0	
VI.	Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży		0	
VII.	Zysk (strata) z inwestycji w jednostkach stowarzyszonych		1 525	
VIII.	Pozostałe przychody operacyjne	2.4	9 871	7 495
IX.	Pozostałe koszty operacyjne	2.5	5 090	1 834
X.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+IV+V+VI+VII+VIII-IX)		3 626	2 289
XI.	Przychody finansowe	2.6	1 949	25 094
XII.	Koszty finansowe	2.7	12 711	25 400
XIII.	Wynik z działalności brutto (X+XI-XII)		-7 136	1 983
XIV.	Podatek dochodowy	4	275	-212
1.	Część bieżąca		5	-1
2.	Część odroczone		270	-211
XV.	Zysk (strata) netto (XIII-XIV)	7	-7 411	2 195
1.	przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		-7 605	2 195
2.	przypadający na udziały niekontrolujące		194	

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

		01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
		badane	badane
I.	Zysk (strata) netto	-7 605	2 195
II.	Inne całkowite dochody netto za rok obrotowy	6	26
1.	Wynik z tytułu wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży		26
2.	Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		
III.	Całkowite dochody ogółem (I+II)	-7 599	2 221

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2017 roku

AKTYWA	Nota	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
		badane	badane
I. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	9.1	3 085	4 459
II. Należności krótkoterminowe	9.2	3 035	13 683
- należności z tytułu dostaw i usług		551	2 556
- należności z tytułu podatku dochodowego			
- pozostałe należności		2 484	11 127
III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	9.3	2 990	4 571
IV. Pozostałe aktywa krótkoterminowe			
V. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności			
VI. Aktywa przeznaczone do sprzedaży	5	13 250	1 311
VII. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży		34	38
VIII. Zapasy			
IX. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	9.4	1 902	64
X. Inwestycje w jednostkach zależnych			14 769
XI. Należności długoterminowe			8
XII. Udzielone pożyczki długoterminowe			
XIII. Nieruchomości inwestycyjne	9.5	2 635	9 858
IX. Aktywa niematerialne	9.6		33
XV. Rzeczowe aktywa trwałe	9.7		265
XVI. Pozostałe aktywa			1 902
1. Aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	4		1 902
2. Inne aktywa krótkoterminowe			
Suma aktywów		26 931	50 961

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2017 roku

PASYWA	Nota	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
		badane	badane
I. Zobowiązania krótkoterminowe	9.8	70 009	75 152
1. Zobowiązania handlowe		4 107	4 780
2. Zobowiązania finansowe		62 411	65 918
3. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego			
4. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe		3 491	4 454
II. Zobowiązania długoterminowe			5 952
1. Zobowiązania finansowe			5 672
2. Pozostałe zobowiązania długoterminowe			280
III. Pozostałe pasywa	9.9	148	260
IV. Rezerwy na zobowiązania	9.10	8 186	13 110
V. Zobowiązania podporządkowane		0	
VI. Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	5	9 478	
VII. Kapitał własny w tym:		-60 890	-43 513
<i>Kapitał własny przypisany jednostce dominującej:</i>		<i>-61 773</i>	<i>-44 186</i>
<i>Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli</i>		<i>883</i>	<i>673</i>
1. Kapitał zakładowy	9.11	165	165
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)			
3. Akcje własne (wielkość ujemna)	9.12	-6 902	-6 902
4. Kapitał zapasowy		53 224	54 890
5. Pozostałe kapitały rezerwowe		118 237	124 955
6. Udziały niekontrolujące		883	673
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych		-218 939	-219 530
8. Zysk (strata) netto		-7 605	2 195
9. Inne kapitały rezerwowe		47	41
Suma pasywów		26 931	50 961

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

		01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
		badane	badane
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I.	Zysk (strata) brutto	-7 136	1 983
II.	Korekty razem	8 459	1 327
1.	Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-1 525	
2.	Amortyzacja	23	88
3.	(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		
4.	Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	4 982	2 012
5.	(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	-1 785	-341
6.	Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących należności	-2 347	-9 662
7.	Zmiana stanu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	144	2 115
8.	Zmiana stanu zapasów	-2	
9.	Zmiana stanu należności	5 506	10 581
10.	Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem pożyczek i kredytów)	-5 222	-4 861
11.	Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	1 331	
12.	Podatek dochodowy zapłacony	62	-163
13.	Pozostałe korekty	7 292	1 558
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	1 323	3 310
B. Przepływ środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I.	Wpływy	4 639	703
1.	Zbycie wartości niematerialnych		
2.	Zbycie składników rzeczowych aktywów trwałych	39	8
3.	Z instrumentów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży		
4.	Z inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		
5.	Pozostałe wpływy	4 600	695
-	odsetki otrzymane		695
-	spłata udzielonych pożyczek długoterminowych		
-	pozostałe	4 600	
II.	Wydatki	1 318	19
1.	Nabycie wartości niematerialnych		
2.	Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych		
3.	Na instrumenty finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności i dostępne do sprzedaży	1 318	
4.	Na inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		
-	nabycie inwestycji w jednostkach zależnych		
-	nabycie inwestycji w jednostkach stowarzyszonych		
5.	Pozostałe wydatki		19
-	udzielone pożyczki długoterminowe		
-	inne wydatki		19
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	3 321	684
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			

GRUPA KAPITAŁOWA IDM S.A. w upadłości układowej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

I.	Wpływy	5 166	1 578
1.	Zaciągnięcie długoterminowych kredytów i pożyczek		189
2.	Emisja długoterminowych dłużnych papierów wartościowych		44
3.	Zaciągnięcie krótkoterminowych kredytów i pożyczek		45
4.	Emisja krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych	5 166	
5.	Zaciągnięcie zobowiązań podporządkowanych		
6.	Wpływy z emisji na akcji		1 300
7.	Dopłaty do kapitału		
8.	Pozostałe wpływy		
II.	Wydatki	11 184	4 140
1.	Spłata długoterminowych kredytów i pożyczek		
2.	Wykup długoterminowych dłużnych papierów wartościowych		3 665
3.	Spłata krótkoterminowych kredytów i pożyczek	3 088	
4.	Wykup krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych	6 302	
5.	Spłata zobowiązań podporządkowanych		
6.	Wydatki z tytułu emisji akcji		
7.	Nabycie akcji własnych		
8.	Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli		
9.	Wypłaty z zysku dla osób zarządzających i nadzorujących		
10.	Wydatki na cele społeczne użyteczne		9
11.	Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		
12.	Zapłacone odsetki	1 757	466
13.	Pozostałe wydatki	37	
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-6 018	-2 562
D.	Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)	-1 374	-1 374
E.	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	-1 374	-1 374
F.	Środki pieniężne na początek okresu	4 459	4 459
G.	Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)	3 085	3 085

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

		01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
		badane	badane
I.	Kapitał własny na początek okresu (BO)	-43 513	-50 441
a)	<i>zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości</i>		
b)	<i>błąd</i>		
I.a.	Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-43 513	-50 441
1.	Kapitał zakładowy na początek okresu	165	63 483
1.1.	<i>Zmiany kapitału zakładowego</i>		-63 318
a)	zwiększenia		
b)	zmniejszenia		-63 318
1.2.	Kapitał zakładowy na koniec okresu	165	165
2.	Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu		
2.1.	Zmiany należnych wpłat na kapitał zakładowy		
2.2.	Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu		
3.	Akcje własne na początek okresu	-6 902	-8 960
a)	zwiększenia		
b)	zmniejszenia		-2 058
3.1.	Akcje własne na koniec okresu	-6 902	-6 902
4.	Kapitał zapasowy na początek okresu	54 890	53 803
4.1.	<i>Zmiany kapitału zapasowego</i>	-1 666	1 087
a)	zwiększenia		4 515
b)	zmniejszenia	1 666	3 428
4.2.	Kapitał zapasowy na koniec okresu	53 224	54 890
5.	Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	124 955	120 296
5.1.	<i>Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych</i>	6 718	8 775
a)	zwiększenia		6 717
b)	zmniejszenia	6 718	2 058
5.2.	Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	118 237	124 955
6.	Udziały niekontrolujące na początek okresu	673	998
6.1.	<i>Zmiany stanu udziałów niekontrolujących</i>	210	-325
a)	zwiększenia	210	
b)	zmniejszenia		325
6.2.	Udziały niekontrolujące na koniec okresu	883	673
7.	Kapitał z transakcji niepozabawiających kontroli na początek okresu		
7.1.	<i>Zmiany stanu kapitału z transakcji niepozabawiających kontroli</i>		
a)	zwiększenia		
b)	zmniejszenia		
7.2.	Kapitał z transakcji niepozabawiających kontroli na koniec okresu		
8.	Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	-219 530	-280 075
8.1.	<i>Zysk z lat ubiegłych na początek okresu</i>	47 474	43 570
a)	<i>zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości</i>		

GRUPA KAPITAŁOWA IDM S.A. w upadłości układowej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
(w tysiącach PLN)

b)	korekta błędu	-130	4 997
8.2.	Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	47 344	48 567
a)	zwiększenia		
b)	zmniejszenia		1 093
8.3.	Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	47 344	47 474
8.4.	Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-267 004	-323 644
a)	zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości		
b)	korekta błędu		
8.5.	Strata lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-267 004	-323 644
a)	zwiększenia	721	-7 153
b)	zmniejszenia		-63 793
8.6.	Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-266 283	-267 004
8.7.	Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	-218 939	-219 530
9.	Zysk netto za rok obrotowy		2 195
10.	Strata netto za rok obrotowy	-7 605	
11.	Odpisy z zysku		
12.	Inne kapitały rezerwowe	41	16
12.1.	Zmiany innych kapitałów	6	25
a)	zwiększenia	6	2
b)	zmniejszenia		-23
12.2.	Inne kapitały rezerwowe na koniec okresu	47	41
II.	Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	-60 890	-43 513

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

Dane jednostki dominującej:

Nazwa:	IDM Spółka Akcyjna w upadłości układowej
Forma prawna:	spółka akcyjna
Siedziba:	Kraków ul. Mikołajska 26 lok 5
Kraj rejestracji:	Polska
Podstawowy przedmiot działalności:	Zasadniczym przedmiotem działalności Spółki dominującej są usługi doradcze.
Podstawowy przedmiot działalności Grupy Kapitałowej	Zasadniczym przedmiotem działalności spółek z Grupy Kapitałowej są usługi doradcze oraz zarządzanie nieruchomościami
Organ prowadzący rejestr:	Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy – Krajowego Rejestru Sądowego
Numer w rejestrze:	0000004483
Numer statystyczny REGON:	351528670
NIP:	6762070700

Czas trwania grupy kapitałowej

IDM Spółka Akcyjna w upadłości układowej („Spółka” „jednostka”) została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 10 września 1998 roku.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki z Grupy Kapitałowej w okresie 12 miesięcy po ostatnim dniu bilansowym, czyli po 31.12.2017 roku.

Zarząd Jednostki Dominującej nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

W dniu 22 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, VIII Wydział Gospodarczy do spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości IDMSA z możliwością zawarcia układu. Sąd upadłościowy wyznaczył równocześnie dla Spółki nadzorcę sądowego w osobie Dariusza Sitka. Zgodnie z art. 180 ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze w ramach prowadzonego nadzoru nadzorca sądowy może w każdym czasie kontrolować czynności upadłego, a także przedsiębiorstwo upadłego oraz sprawdzać czy mienie upadłego, które nie jest częścią jego przedsiębiorstwa jest dostatecznie zabezpieczone przed zniszczeniem. Nadzorca sądowy pełni swoje obowiązki do czasu prawomocnego zatwierdzenia układu albo zakończenia postępowania w inny sposób.

Okresy prezentowane

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym. Skład organów jednostki dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Zarząd

Imię i nazwisko	Funkcja
Grzegorz Leszczyński	Prezes Zarządu
Tomasz Piasecki	Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu: nie wystąpiły.

Rada Nadzorcza

Imię i nazwisko	Funkcja
Krzysztof Przybylski	Członek Rady Nadzorczej
Adam Kompowski	Członek Rady Nadzorczej
Adam Konopka	Członek Rady Nadzorczej
Emil Stępień	Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Łaszkiwicz	Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Radu Nadzorczej: W dniu 18 października 2017 r. Pani Magdalena Lewandowska złożyła oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na ten dzień.

Biegli rewidenci

Podmiotem badającym sprawozdanie finansowe za 2017 rok była spółka:

KPW Audyt Sp. z o.o.

ul. Tymienieckiego 25C/410

90-350 Łódź

Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej

Akcjonariusz	Liczba akcji	% Udział akcji w kapitale zakładowym	% Udział w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
Grzegorz Leszczyński	206 459	6,27%	6,27%
Pozostali	3 085 409	93,73%	93,73%
Razem	3 291 868	100,00%	100,00%

Spółki zależne i stowarzyszone

Nazwa	Siedziba	Rodzaj przeważającej działalności	% udział w kapitale zakładowym na dzień 31.12.2017 r.	% udział w kapitale zakładowym na dzień 31.12.2016 r.
Electus S.A. (***)	Lublin	<ul style="list-style-type: none"> ❖ obsługa finansowa sektora służby zdrowia, ❖ obrót wierzytelnościami, ❖ pozostałe firmy udzielania kredytów, ❖ działalność związana z obsługą nieruchomości 	76,61%	76,61%
INVEST MET STAL Sp. z o.o. (*)	Wrocław	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zarządzanie nieruchomościami 	76,71%	XXXX
SPV1 Sp. z o.o. (*)	Warszawa	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zarządzanie nieruchomościami 	76,71%	XXXX
IDMSA.PL Doradztwo Finansowe Sp. z o.o.	Kraków	<ul style="list-style-type: none"> ❖ usługi doradcze, usługi konsultingu finansowego obejmującego przygotowanie prospektów emisyjnych, analiz finansowych wycen i innych materiałów, ❖ pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania 	100%	100%
4Archiv Sp. z o.o.(**)	Katowice	<ul style="list-style-type: none"> ❖ działalność związana z oprogramowaniem 	100%	100%

GRUPA KAPITAŁOWA IDM Spółka Akcyjna w upadłości układowej
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

K6 Sp. z o.o.	Kraków	❖ wynajem oraz zarządzanie nieruchomościami, ❖ działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych.	100%	100%
Devoran S.A.	Warszawa	❖ inwestycje na rynku nieruchomości.	34,88%	N/D
DLKF Sp. z o.o (****)	Warszawa	❖ inwestycje na rynku nieruchomości	34,88%	N/D

(*) spółka zależna ELECTUS S.A.

(**) spółka zależna IDMSA.PL Doradztwo Finansowe Sp. z o.o.

(***) prezentowany jako aktywa przeznaczone do zbycia,

(****) spółka zależna DEVORAN S.A.

Ponadto jednostka dominująca posiada 100% certyfikatów w funduszu **Inventum Y Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji**. Fundusz znajduje się w likwidacji a emitent nie sprawuje nad nim kontroli.

Jednostki nie objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym:

1. Inventum Y Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów niepublicznych w likwidacji – ze względu na brak kontroli nad jednostką,
2. Invest Met Stal Sp. z o.o. – ze względu na brak dostępu do danych finansowych jednostki,
3. SPV1 Sp. z o.o. – ze względu na brak dostępu do danych finansowych jednostki.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 23 kwietnia 2018 roku.

Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Dla posiadanych umów leasingujących środki transportu zakwalifikowano je do kategorii leasingu finansowego. Spółki grupy nie rozpoznały umów, w których występowałyby jako leasingodawca.

Wspólne ustalenia umowne

Zasadniczo Grupa sprawuje współkontrolę nad jednostką, jeśli wraz z pozostałymi współwłaścicielami współdziała w celu kierowania jej działalnością gospodarczą, co jest rozumiane jako niemożność samodzielnego sprawowania kontroli nad jednostką. Oparty o powyższe osąd charakteru wspólnego ustalenia umownego pozwala określić ustalenia umowne w Grupie jako wspólne przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 11. Niemniej jednak, przy każdym wspólnym ustaleniu umownym Spółka szacuje czy jej udział we wspólnym przedsięwzięciu pozbawia współinwestora możliwości współdziałania lub współkontrolowania działalności jednostki, czy też odwrotnie, wymaga jednomyślnej decyzji inwestorów.

Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Wycena rezerw

Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów zostały oszacowane dla poszczególnych spółek na podstawie posiadanych informacji kadrowych i finansowo księgowych. Rezerwy wyliczane są na koniec roku obrotowego na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększonej o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Otrzymana w ten sposób ilość dni dla każdego pracownika mnożona jest przez średnią stawkę dzienną opartą o średnie wynagrodzenie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

Korekta błędów

W sprawozdaniu na dzień 31 grudnia 2017 r. wykazano korektę błędów. W sprawozdaniu za rok 2016 niepoprawnie wykazano kapitał akcjonariuszy niesprawujących kontroli.

W związku z powyższym kapitał udziałowców nie sprawujących kontroli na dzień 31 grudnia 2016 powinien być wyższy o 210 tys. zł natomiast wynik przypisany do akcjonariuszy jednostki dominującej wyższy o 210 tys. zł.

Zmiana szacunków

W prezentowanym okresie zmiana szacunków nie miała miejsca.

Istotne zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe IDM Spółka Akcyjna w upadłości układowej oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych) sporządzone każdorazowo za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF – sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy:

- ✓ posiada władzę nad danym podmiotem,
- ✓ podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ✓ ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Grupa posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- ✓ wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- ✓ potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- ✓ prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- ✓ dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą spółkontroli.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym

prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

Udziały we wspólnych działaniach

Wspólne działania to rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w którym strony sprawujące współkontrolę mają prawa do aktywów netto oraz obowiązki wynikające z zobowiązań tego ustalenia. Współkontrola to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który ma miejsce, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne związane z tą działalnością wymagają wspólnej zgody stron posiadających współkontrolę.

Jeśli jednostka będąca częścią Grupy prowadzi działalność w ramach wspólnych działań, to Grupa jako strona tego działania ujmuje w związku z posiadaniem w nim udziału następujące pozycje:

- ✓ aktywa, w tym swój udział w aktywach stanowiących współwłasność;
- ✓ zobowiązania, w tym swój udział we wspólnie podjętych zobowiązaniach;
- ✓ przychody ze sprzedaży swojego udziału w produktach wytwarzanych przez wspólne działanie;
- ✓ swój udział w przychodach ze sprzedaży produktów wspólnego działania;
- ✓ poniesione koszty, w tym swój udział w kosztach ponoszonych wspólnie.

Grupa rozlicza aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze swoimi udziałami we wspólnych działaniach zgodnie z odpowiednimi MSSF dotyczącymi poszczególnych składników aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów.

Jeżeli jednostka należąca do Grupy zawiera transakcje ze wspólnym działaniem, którego stroną jest inna jednostka nie należąca do grupy, uznaje się, że Grupa zawarła transakcję z innymi stronami wspólnego działania, a zyski i straty, jakie wynikają z tej transakcji ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy tylko w zakresie dotyczącym udziału drugiej strony we wspólnym działaniu.

W przypadku, gdy jednostka należąca do Grupy zawiera transakcję ze wspólnym działaniem, w którym inna jednostka należąca do Grupy jest stroną, Grupa nie ujmuje swojego udziału w zyskach i stratach do momentu odsprzedaży tych aktywów stronie trzeciej.

Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- ✓ na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- ✓ w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- ✓ Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- ✓ Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- ✓ Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31.12.2017	31.12.2016
USD	3,4813	4,1793

EUR	4,1709	4,424
-----	--------	-------

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych są euro oraz dolar amerykański. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w zysku lub stracie.

Wartość firmy powstała na nabyciu podmiotu zagranicznego oraz wszelkie korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań na takim nabyciu są traktowane jako aktywa lub zobowiązania takiego podmiotu zagranicznego i przeliczane po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski obowiązującym na dzień bilansowy.

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2016
USD	3,7439	3,968
EUR	4,2447	4,3757

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych przekazanych przez klientów jest ustalana w wysokości ich wartości godziwej na dzień objęcia kontroli.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Budynki i budowle	5% do 6,5%	15 - 20
Maszyny i urządzenia techniczne	5% do 50%	2 - 20
Środki transportu	10% do 30%	10 – 3,3
Pozostałe środki trwałe	5% do 50%	2 - 20

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39 chyba, że udiały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Grupy podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu. Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujemowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujemowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, aktywów niematerialnych i wyrobów gotowych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstaje w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- ✓ Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- ✓ Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- ✓ Pożyczki i należności,
- ✓ Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- ✓ wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- ✓ wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- ✓ spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na

aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią

W sytuacji, gdy Grupa:

- ✓ posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- ✓ zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych

przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączy z zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek Grupa nie dokonuje ponownej oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia (są one oceniane na dzień pierwotnego ujęcia w jednostce nabytej).

Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów *forward* jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (*forward*) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- ✓ zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub

- ✓ zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- ✓ zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/ lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę zamortyzowanego kosztu, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są

wyłączane z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast zyski lub straty związane z nieefektywną częścią zabezpieczenia – ujmuje się w zysku lub stracie. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, kwotę zysków lub strat ujętą wcześniej w innych całkowitych dochodach przeklasyfikowuje się z kapitału własnego do zysków lub strat jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały	- w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”
Produkty gotowe i produkty w toku	- koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego
Towary	- w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu chyba, że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2016 roku: zero).

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany

okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- ✓ w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- ✓ z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- ✓ w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio, jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Grupa określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Grupa odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Grupę:

- Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat*

Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego

przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

- Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji*

Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawnienia informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE:

- KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczek - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,
- Zmiany do MSR 19 Zmiany, ograniczenia oraz rozliczenia programów świadczeń pracowniczych - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku,
- Zmiany do MSR 28 Długoterminowe inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku,
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku,
- Poprawki do MSSF (2015-2017) Zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku,
- KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2021 roku.

Grupa jest w trakcie analizy szacunków, jak istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy będą miały wymienione wyżej standardy i zmiany do standardów.

Wdrożenie MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 *Przychody z umów z klientami* („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.

Grupa ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Grupa planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem pełnej metody retrospektywnej.

Jeżeli umowa zawiera tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru, Grupa ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Grupy z tytułu takich umów nie będzie istotny.

Grupa prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Pozostałe zobowiązania niefinansowe”. Zgodnie z obecną polityką (zasadami) rachunkowości Grupa nie ujmuje kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek, w tym długoterminowych.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodne z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Grupa nie będzie wydzielała istotnego elementu finansowania.

Wdrożenie MSSF 9

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 *Instrumenty finansowe* („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Grupa zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny.

Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 *Leasing* („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing*, SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne* oraz SKI 27 *Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu*. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązki dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie pozostałych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

1. Segmenty operacyjne

Działalność grupy jest jednorodna nie występują segmenty operacyjne.

2. Przychody i koszty

2.1. Pozostałe przychody z działalności podstawowej

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
a) doradztwo	1 119	1 479
b) zarządzanie funduszami		
c) obrót wierzytelnościami		144
d) obrót wierzytelnościami hipotecznymi		
e) inwestycje w przedsięwzięcia e-biznesowe		
Pozostałe przychody z działalności podstawowej razem	1 119	1 623

2.2. Koszty działalności podstawowej

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
a) koszty z tytułu afiliacji		
b) opłaty na rzecz regulowanych rynków papierów wartościowych, giełd towarowych oraz na rzecz Krajowego Depozytu papierów wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych		
c) opłaty na rzecz izby gospodarczej		
d) wynagrodzenia	1 728	1 877
e) ubezpieczenia i inne świadczenia	307	272
f) zużycie materiałów i energii	104	590
g) koszty utrzymania i wynajmu budynków	189	295
h) pozostałe koszty rzeczowe	983	142
i) amortyzacja	23	88
j) podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym	199	108
k) prowizje i inne opłaty	43	5
l) pozostałe	223	159
Koszty działalności podstawowej razem	3 799	3 536

2.3. Wynik z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
1. PRZYCHODY Z INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU		
a) dywidendy i inne udziały w zyskach		3
b) odsetki		
c) korekty aktualizujące wartość		1 451
d) zyski ze sprzedaży/umorzenia		64
e) pozostałe	151	

Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu razem	151	1518
2. KOSZTY Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU		
a) korekty aktualizujące wartość		2 977
b) strata ze sprzedaży/umorzenia		
c) pozostałe		
Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu razem		2 977
Wynik z operacji instrumentami przeznaczonymi do obrotu	151	-1 459

2.4. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
a) zysk ze zbycia rzeczowych składników aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	9	
b) dotacje		
c) pozostałe	9 862	7 495
- usługi refakturowane		7
- rozwiązanie odpisów aktualizujących i rezerw	3 797	524
- rozwiązanie rezerw		5 425
- pozostałe	6 065	1539
Pozostałe przychody operacyjne, razem	9 871	7 495

2.5. Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
a) strata ze zbycia rzeczowych składników aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		
b) odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		
c) pozostałe, w tym:	5 090	1 834
- darowizny i inne koszty		
- odpisy aktualizujące wartość należności	850	1 059
- utworzenie rezerw pozostałych	305	
- odpisy aktualizujące pozostałe aktywa	160	
- pozostałe koszty operacyjne	3 775	775
Pozostałe koszty operacyjne, razem	5 090	1 834

2.6. Przychody finansowe

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
1. Odsetki od udzielonych pożyczek	52	124
2. Odsetki od lokat i depozytów	23	23
3. Pozostałe odsetki	1 874	610
4. Dodatnie różnice kursowe		
5. Pozostałe		24 337
Przychody finansowe razem	1 949	25 094

2.7. Koszty finansowe

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
1. Odsetki od kredytów i pożyczek		216
2. Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	5 995	3 928
3. Oprocentowane rachunki pieniężne klientów		
4. Pozostałe odsetki		658
5. Ujemne różnice kursowe		
6. Odpisy aktualizujące wartość inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		1 958
7. Pozostałe	6 716	18 640
Koszty finansowe razem	12 711	25 400

3. Składniki innych całkowitych dochodów

Inne całkowite dochody dotyczą wyłączenie wyceny instrumentów finansowych.

4. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
1. Część bieżąca	5	-1
2. Część odroczone	270	-211
Razem podatek w rachunku zysków i strat	275	-212

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	1 902	1 550
2. Zwiększenia	10 408	10 678
3. Zmniejszenia	12 310	10 326
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu		1 902

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

ZMIANA STANU REZERWY Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
	badane	badane
1. Stan rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu w tym:	1 395	1 304
2. Zwiększenia	713	10
3. Zmniejszenia	2 108	-81

4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu razem		1 395
---	--	--------------

5. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień bilansowy w Grupie Kapitałowej występują aktywa przeznaczone do sprzedaży dotyczą one akcji ELECTUS S.A. W dniu 19.03.2018 r. Spółka zawarła warunkową umowę sprzedaży (dalej: Umowa) 7 361 862 akcji, o wartości nominalnej 0,10 zł każda akcja, wyemitowanych przez Electus S.A., stanowiących 76,61% udziału w kapitale zakładowym i liczbie głosów na walnym zgromadzeniu tej spółki. Sprzedaż Akcji związana jest z działaniami, o których Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 18/2017 z dnia 1 sierpnia 2017 r. i zostaje dokonana w ramach postępowania upadłościowego IDMSA, w celu zaspokojenia wierzytelności obligatariuszy Spółki zabezpieczonych zastawami rejestrowymi na Akcjach (zabezpieczenie rzeczowe). Akcje zostały sprzedane po cenie wynoszącej 0,16 zł za jedną Akcję, to jest za łączną cenę w wysokości 1 177 897,92 zł (dalej: Cena Sprzedaży). Umowa została zawarta pod warunkiem rozwiązującym skorzystania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej: KOWR) z prawa pierwokupu Akcji na podstawie art. 3a Ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, w terminie miesiąca od doręczenia KOWR przez IDMSA wezwania do wykonania prawa pierwokupu. Zgodnie z zawartą Umową Cena Sprzedaży zostanie zapłaconą przez kupującego w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia Umowy bezpośrednio na rachunek bankowy kuratora obligacji ustanowionego w postępowaniu upadłościowym IDMSA. IDMSA ma prawo do odstąpienia od Umowy w przypadku braku zapłaty Ceny Sprzedaży w terminie wskazanym powyżej.

Dane ELECTUS S.A. w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zaprezentowano w pozycjach aktywa przeznaczone do zbycia oraz zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do zbycia.

Dane dotyczące działalności zaniechanej zaprezentowano poniżej:

	31.12.2017	31.12.2016
I. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	846	260
II. Należności krótkoterminowe	1 069	4 219
III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	7 393	7 823
IV. Pozostałe aktywa krótkoterminowe		
V. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności		
VI. Aktywa przeznaczone do sprzedaży	1 165	1 167
VII. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży		
VIII. Zapasy		
IX. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		
X. Inwestycje w jednostkach zależnych		
XI. Należności długoterminowe		
XII. Udzielone pożyczki długoterminowe		
XIII. Nieruchomości inwestycyjne		7 223
IX. Aktywa niematerialne	2	2
XV. Rzeczowe aktywa trwałe		
XVI. Pozostałe aktywa	2 775	1 213
AKTYWA RAZEM:	13 250	21 907

	31.12.2017	31.12.2016
I. Zobowiązania krótkoterminowe	8 430	17 409
II. Zobowiązania długoterminowe	640	875
III. Pozostałe pasywa		
IV. Rezerwy na zobowiązania	404	1 251
V. Zobowiązania podporządkowane		
VI. Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży		
VII. Kapitał własny	3 776	2 372
PASYWA RAZEM:	13 250	21 907

	01.01.2017-31.12.2017
I. Przychody z działalności podstawowej, w tym:	-18
1. Przychody z działalności maklerskiej	
2. Pozostałe przychody z dział. podstawowej	-18
3 Zmiana stanu produktów (zwiększenia+/ zmniejszenia -)	
II. Koszty działalności podstawowej	1 057
III. Wynik z działalności podstawowej (I-II)	-1 075
IV. Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	
V. Wynik z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do upływu terminu zapadalności	
VI. Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	
VII. Zysk (strata) z inwestycji w jednostkach stowarzyszonych (metoda praw własności)	
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	6 010
IX. Pozostałe koszty operacyjne	3 720
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 215
XI. Przychody finansowe	1 786
XII. Koszty finansowe	2 173
XIII. Zysk (strata) brutto	828
XIV Podatek dochodowy	
XV. Zysk netto	828

6. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółki w Grupie Kapitałowej IDM S.A. w upadłości układowej tworzą odpisów na ZFŚS.

7. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jeden udział oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na akcjonariuszy przypadającego na akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę udziałów występujących w ciągu okresu. Zysk rozwodniony przypadający na jeden udział oblicza się poprzez podzielenie

zysku netto za okres przypadającego na udziałowców przez średnią ważoną liczbę wydanych udziałów występujących w ciągu okresu.

Na potrzeby wyliczenia średniej ważonej liczby akcji zwykłych (mianownika wzoru zysku na akcję) istniejących w trakcie okresu, w którym dokonano przejęcia odwrotnego:

- a) za liczbę akcji zwykłych występujących pomiędzy początkiem okresu, a datą przejęcia uznaje się liczbę akcji zwykłych obliczonych na podstawie średniej ważonej liczby akcji zwykłych jednostki z prawnego punktu widzenia przejmowanej (jednostki z rachunkowego punktu widzenia przejmującej) występujących w ciągu okresu i pomnożonych przez wskaźnik wymiany określony w umowie połączenia oraz
- b) liczbę akcji zwykłych występujących pomiędzy dniem przejęcia, a końcem tego okresu stanowi faktyczna liczba akcji zwykłych jednostki z prawnego punktu widzenia przejmującej (jednostki z rachunkowego punktu widzenia przejmowanej) występujących w tym okresie.

Podstawowy zysk na akcję za każdy okres porównawczy przed dniem przejęcia zaprezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym po przejęciu odwrotnym oblicza się poprzez podzielenie:

- a) zysku lub straty jednostki z prawnego punktu widzenia przejmowanej dającej się przyporządkować zwykłym udziałowcom w każdym z tych okresów przez
- b) historyczną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych jednostki z prawnego punktu widzenia przejmowanej pomnożoną przez wskaźnik wymiany określony w umowie przejęcia.

Wyliczenie zysku na akcję przedstawia się następująco:

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
	badane	badane
Zysk (strata) netto (w tys. zł)	-7 605	2 195
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	3 306 389	3 306 389
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	-2,30	0,66
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	3 306 389	3 306 389
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	-2,30	0,66

8. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Emitent nie posiada zdolności dywidendowej.

9. Aktywa i zobowiązania

9.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
a) w kasie	9	13
b) na rachunkach bankowych	3 076	340
c) inne środki pieniężne (lokaty i depozyty bankowe)		3 551
d) inne aktywa pieniężne		555
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne razem	3 085	4 459

Środki pieniężne według stanu na 31 grudnia 2017 wyłącznie są w walucie polskiej.

9.2. Należności krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
1. Należności handlowe	423	2 556
a) od jednostek powiązanych:		
b) od jednostek pozostałych	423	2 556
2. Pozostałe należności	2 612	11 127
a) od klientów		
b) od jednostek powiązanych		
c) od biur maklerskich, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich		
d) od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe		
e) od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych		
f) od towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych		
g) od emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających		
h) przekazane zaliczki na zakup instrumentów finansowych		
i) z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych		388
j) dochodzone na drodze sądowej, nie objęte odpisami aktualizującymi należności		
k) wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych		
l) udzielone pożyczki:		
m) pozostałe	2 612	10 739
Należności krótkoterminowe, netto	3 035	13 683
n) odpisy aktualizujące należności krótkoterminowe	53 187	64 596
Należności krótkoterminowe, brutto	56 222	78 279

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
Stan na początek okresu	64 596	65 073
a) zwiększenia (z tytułu)		914
- utworzenie odpisu aktualizującego		914
- inne		
b) zmniejszenia (z tytułu)	11 409	1 391
- wykorzystania	11 409	
- rozwiązania		1 391
- przesunięcie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	53 187	64 596

9.3. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
a) akcje		259
b) dłużne papiery wartościowe		225
c) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	2 990	3 060
d) udziały		
e) inne prawa majątkowe (wierzycelności windykacyjne)		667
f) pozostałe (pożyczki)		360
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu, razem	2 990	4 571

Wykazana w pozycji instrumenty przeznaczone do obrotu wartość jednostek uczestnictwa dotyczy wyłącznie posiadanych przez emitenta jednostek uczestnictwa w funduszu Inventum Y Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w likwidacji.

INSTRUMENTY FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU (STRUKTURA WALUTOWA)	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
a) w walucie polskiej	2 990	4 571
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)		
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu, razem	2 990	4 571

9.4. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
a) akcje	1 902	64
b) udziały		
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych razem	1 902	64

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych dotyczą posiadanych przez emitenta akcji Devoran S.A. Akcje wycenione zostały metodą praw własności.

9.5. Nieruchomości inwestycyjne

	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	9 858	9 858
Zmiany stanu:	-7 223	
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych		
- nabycie jednostki zależnej		
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej		
- różnice kursowe z przeliczenia		
- zbycie nieruchomości przez jednostkę zależną	-7 223	
- transfer do aktywów przeznaczonych do zbycia		
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	2 635	9 858

Według stanu na 31.12.2017 nieruchomości inwestycyjne znajdowały się w spółce zależnej K6 Sp. z o.o. obejmowały następujące działki:

- działka nr 335/4 w Wieszni Małej nabyta na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 1791/2011,
- działka nr 30 we Wrocławiu nabyta na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 1784/2011,
- działka nr 50/2 we Wrocławiu nabyta na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 1772/2011,
- działka nr 37/20 i 37/21 w miejscowości Mokronos Mały nabyta na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 1765/2011,
- nieruchomość gruntowa zabudowana nr 347 położona w Sośnie (woj. wielkopolskie) nabyta na podstawie aktów notarialnych Rep. A nr 8482/2013 oraz Rep. A nr 11563/2013.

9.6. Aktywa niematerialne

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
a) koszty zakończonych prac rozwojowych		
b) wartość firmy		
c) nabyte koncesje patenty licencje i podobne		7
d) inne aktywa niematerialne		26
e) zaliczki		
Aktywa niematerialne razem		33

9.7. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe występują wyłącznie w jednostce dominującej. Według stanu na 31.12.2017 r. zostały one objęte 100% odpisem aktualizującym ich wartość.

9.8. Zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
1. Wobec klientów		
2. Zobowiązania handlowe	1 767	4 780
a) wobec jednostek powiązanych		
b) wobec jednostek pozostałych	1 767	4 780
3. Zobowiązania finansowe	65 818	65 918
a) wobec jednostek powiązanych		
b) wobec jednostek pozostałych	65 818	65 918
4. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		
5. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	2 424	4 454
a) wobec jednostek powiązanych		
b) wobec biur maklerskich, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich		25
c) wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe		
d) wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych		
e) wobec izby gospodarczej		
f) wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających		
g) wekslowe		
h) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych	1 839	2 010

i) z tytułu wynagrodzeń	585	595
j) wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych		
k) wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych		
l) pozostałe		1 824
Zobowiązania krótkoterminowe razem	70 009	75 152

9.9. Pozostałe pasywa

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
a) bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		4
- długoterminowe		
- krótkoterminowe		4
b) rozliczenia międzyokresowe przychodów	148	256
- długoterminowe		95
- krótkoterminowe	148	161
Pozostałe pasywa razem	148	260

9.10. Rezerwy

	31.12.2017	31.12.2016
	badane	badane
Stan rezerwy na odroczony podatek dochodowy		1 395
Stan rezerwy na świadczenia emerytalne	54	135
Stan pozostałych rezerw krótkoterminowych na koniec okresu wg tytułów:	8 132	11 580
- rezerwa na premie pracownicze		388
- rezerwa na udzielone poręczenia	355	355
- rezerwa na kadry administracyjne		
- rezerwa dot. roszczeń spornych	7 041	7 041
- rezerwa na koszty zwolnień grupowych	47	47
- pozostałe	689	3 749
Rezerwy razem	8 186	13 110

9.11. Kapitał zakładowy

Na dzień bilansowy tj. 31.12.2017 r. wysokość kapitału zakładowego IDMSA wynosiła 165.319,45 zł. Kapitał zakładowy dzielił się na 3.306.389 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 0,05 zł każda akcja i był pokryty w ten sposób, że do kwoty 156.832,88 zł – opłacony gotówką, zaś w pozostałym zakresie pokryty aportem.

	31.12.2017	31.12.2016
Seria akcji	A	A
Liczba akcji	3.306.389	3.306.389
Wysokość kapitału zakładowego	165.319,45 zł	63.482.668,80 zł
Wartość nominalna 1 szt. akcji	0,05 zł	19,20 zł

Prawa, przywileje i ograniczenia związane z akcjami IDMSA

Akcjonariuszom IDMSA przysługuje prawo do:

1. dywidendy;
2. głosu na walnym zgromadzeniu Spółki;
3. prawo poboru akcji nowych emisji.

Akcjonariuszom posiadającym akcje IDMSA przysługuje prawo do dywidendy oraz prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu. Poza tym akcjonariuszom przysługuje prawo poboru przy nowej emisji akcji.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej IDMSA prezentuje akcje własne, Spółka, zgodnie z art. 364 §2 KSH nie wykonuje prawa głosu z posiadanych akcji własnych, a w przypadku akcji własnych pożyczonych prawa głosu są wykonywane osoby, które aktualnie posiadają akcje.

Według posiadanych przez Spółkę informacji na akcjach IDMSA należących do akcjonariusza: Grzegorza Leszczyńskiego zostały ustanowione zastawy rejestrowe oraz blokady:

Akcjonariusz	Liczba akcji
Grzegorz Leszczyński	220 980

9.12. Akcje własne

AKCJE WŁASNE	31.12.2017	31.12.2016
a) realizacja uchwały nr 4 WZA z 25 stycznia 2010 r.	-6 902	-6 902
Akcje własne razem	-6 902	-6 902

10. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących

Nie wystąpiło.

11. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności

11.1. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Grupa posiada udziały w jednostce stowarzyszonej DEVORAN S.A. Jednostka powyższa jest notowana na NewConnect, który jest rynkiem akcji, opartym na alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Spółka tworzy Grupę kapitałową. Wybrane skonsolidowane dane GK Devoran S.A. zaprezentowano poniżej:

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Zysk ze sprzedaży	-35,5	-48,8
Zysk brutto	65,1	-272,0
Zysk netto	202,0	-10,0
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	187,1	-205,0
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	40,6	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-180,8	203,0
Kapitał (fundusz) własny	5 365,1	4 732,0
Kapitał (fundusz) podstawowy	7 057,4	2 787,3
Należności długoterminowe		

Należności krótkoterminowe	237,5	51,7
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	47,3	0,4
Zobowiązania długoterminowe	2 929,8	
Zobowiązania krótkoterminowe	347,8	190,4
Aktywa	8 937,2	4 935,6

11.2. Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach

Grupa nie posiada udziałów jednostkowo istotnych wspólnych przedsięwzięciach wykazywanych metodą praw własności.

12. Udział we wspólnym działaniu

Grupa nie posiada udziałów w jednostkowo istotnych wspólnych działaniach.

13. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie posiada zobowiązań inwestycyjnych.

14. Zobowiązania warunkowe

14.1. Sprawy sądowe

Postępowania sądowe, dotyczące wierzytelności Spółki:

Pozwany	Wartość sporu	Przedmiot sprawy	Stan sprawy	Stanowisko Spółki
Toyota Bank Polska	388 684,00 zł	Pozew o zapłatę z umowy przelewu wierzytelności kredytowej	Sprawa toczy się przed sądem I instancji	W ocenie Spółki powództwo jest zasadne

Postępowania sądowe, dotyczące zobowiązań Spółki:

Powód	Wartość sporu	Przedmiot sprawy	Stan sprawy	Stanowisko Spółki
PPH Temar sp. z o.o. sp.k.	1.191.776,00 zł	Pozew o zapłatę	Sprawa toczy się przed sądem II instancji	W ocenie Spółki powództwo nie jest zasadne
Deutsche Bank Polska S.A.	1.807.852,00 zł	Pozew o zapłatę	Sprawa toczy się przed sądem I instancji	W ocenie Spółki powództwo jest niezasadne
Blue Point sp. z o.o.	2.859.055,00 zł	Pozew o zapłatę	Sprawa toczy się przed sądem I instancji	W ocenie Spółki powództwo jest niezasadne

14.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do

interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku nie wystąpiły okoliczności powodujące utworzenie odpowiednich rezerw na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

15. Informacje o podmiotach powiązanych

Transakcje pomiędzy spółkami tworzącymi Grupę Kapitałową dotyczyły kupna/sprzedaży towarów handlowych oraz udzielenia/otrzymania pożyczek lub obligacji odbyły się na warunkach rynkowych i zostały wyłączone na poziomie konsolidacji.

15.1. Wspólne działania

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Grupie nie występują wspólne działania.

15.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje między podmiotami powiązanymi w Grupie Kapitałowej IDM SA odbywają się na warunkach rynkowych.

15.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W prezentowanym okresie nie udzielano pożyczek Członkom Zarządu.

15.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W prezentowanym okresie nie wystąpiły inne transakcje z Członkami Zarządu.

15.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	284	341
Nagrody jubileuszowe		
Świadczenia po okresie zatrudnienia		
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy		
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych		
Razem	284	341

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej	01.01 -31.12.2017	01.01 -31.12.2016
RAZEM	139,1	130

16. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016
Obowiązkowe badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	20	20
Inne usługi poświadczające		
Usługi doradztwa podatkowego		
Pozostałe usługi		
Razem	20	20

17. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych z których korzystają Spółki tworzące Grupę Kapitałową należą obligacje, należności oraz środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe, zobowiązania. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

18. Instrumenty finansowe

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

AKTYWA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentu finansowego
	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	
Aktywa finansowe dostępne do	2 990	4 571	2 990	0	AFDOS
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0	Należności i pożyczki
Należności			0	0	Należności i pożyczki
Pożyczki, Obligacje, Pozostałe			0	0	Należności i pożyczki
Należności z tytułu dostaw i	3 035	13 683	3 035	13 683	Należności i pożyczki
Należności z tytułu dostaw i usług	551	2 556	551	2 556	Należności i pożyczki
Pozostałe należności	2 484	11 127	2 484	11 127	Należności i pożyczki
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik			0	0	AFWwWGpWF
Pozostałe aktywa finansowe			0	0	AUdTW
Zakupione Obligacje			0	0	
Środki pieniężne i ich	3 085	4 459	3 085	4 459	Należności i pożyczki

AFWwWGpWF - Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy

AUdTW – aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
------------------------	-------------------	-----------------

	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2016	Kategoria instrumentu finansowego
Oprocentowane kredyty					Pozostałe zobowiązania
Pozostałe zobowiązania inne,	70 009	80 824	70 009	80 824	Pozostałe zobowiązania
- zobowiązania z tytułu leasingu					Pozostałe zobowiązania
- zobowiązania z tytułu	62 411	71 590	62 411	71 590	Pozostałe zobowiązania
- zobowiązania z tytułu					Pozostałe zobowiązania
- zobowiązania z tytułu					Pozostałe zobowiązania
- zobowiązania z tytułu nabycia					
- zobowiąz. z tytułu dostaw i	7 598	9 234	7 598	9 234	Pozostałe zobowiązania
-zobowiązania pozostałe opcje					
Zobowiązania z tytułu wyceny					Pozostałe zobowiązania

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe odzwierciedlane jest przez wartość bilansową poszczególnych pozycji.

Zabezpieczenia - Grupa Kapitałowa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

19. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej właścicieli. Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy, zwrócić kapitał udziałowcom lub podnieść kapitał poprzez wydanie nowych udziałów lub zaciągnąć zobowiązania w formie kredytów, pożyczek lub obligacji.

20. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w jednostce dominującej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco: 16 osób w roku 2017 oraz 18 osób w 2016.

21. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Nie wystąpiły inne istotne poza opisanym w punkcie 4 - Aktywa przeznaczone do zbycia - zbyciem akcji ELECTUS S.A.

Grzegorz Leszczyński – Prezes Zarządu

Tomasz Piasecki – Wiceprezes Zarządu

Sprawozdanie sporządził
KP Accounting Services Sp. z o.o.
w imieniu której działa
Piotr Janaszek - Prezes Zarządu